

Odbor Informačních služeb
Oddělení podpory uživatelů

Vážený pan

.....

V Praze dne 25. 11. 2020
Č. j.: CSU-0151159/2020-29
Zn.: Z-09639-CEN-20
Počet listů:2
Vyřizuje: Mgr. Štěpánka Zelenková
Tel.: 274 052 430
E-mail: stepanka.zelenkova@czso.cz

Věc: Žádost o poskytnutí informací podle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Vážený pane,

k Vaší žádosti dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, o sdělení informací, Vám k jednotlivým otázkám sdělujeme následující:

1. Z jakých zdrojů vychází statistika úmrtí na chřipku?

Statistika úmrtnosti podle příčin smrti, sestavovaná Českým statistickým úřadem (dále také „ČSÚ“), je založená na tzv. základní příčině smrti. Ta je v Mezinárodní klasifikaci příčin smrti, 10. revize (MKN-10), II. díl – Instrukční příručka definována jako: a) onemocnění nebo zranění, které iniciovalo řetězec chorobných stavů přímo vedoucích ke smrti, nebo (b) okolnosti nehody či násilí, jež způsobily smrtelné poranění. Nicméně pro některé nemoci nebo zranění platí zvláštní pravidla.

Statistika příčin smrti vzniká propojováním dat ze statistického hlášení o úmrtí (Obyv 3-12), které ČSÚ obdrží od matričních úřadů za každé úmrtí (ve lhůtách stanovených vyhláškou o Programu statistických zjišťování), s údaji z Listu o prohlídce zemřelého (dále také „LPZ“), které lékaři posílají Ústavu zdravotnictví a statistiky ČR – dále také „ÚZIS“ (ve formě a lhůtách stanovených vyhláškou č. 297/2012 Sb. o LPZ, v aktuálním znění). Po prvotní kontrole, kterou ÚZIS provede, jsou LPZ průběžně předávány do ČSÚ k propojení s hlášeními Obyv 3-12, zakódování příčin smrti podle Mezinárodní klasifikace nemocí a posléze k výběru základní příčiny smrti, která se používá pro tabelace. Výběr základní příčiny smrti provádí Český statistický úřad a probíhá podle jasně stanovených pravidel, která jsou ukotvena v MKN-10. Ta určují, jak v případě konkrétních posloupností uvedených onemocnění/stavů postupovat a posuzovat vzájemné souvislosti jednotlivých stavů. Aplikaci těchto pravidel v ČR zajišťuje mezinárodní software pro automatizované kódování IRIS, který umí zpracovat až 90 % případů. Komplikované případy jsou pak řešeny vyškolenými pracovníky, tzv. kodéry manuálně. Při výběru základní příčiny smrti jsou dále, s ohledem na význam statistiky příčin smrti, nastaveny mnohé kontroly, které v některých případech vedou k potřebě korekce/ověření odborníky z ÚZIS či přímo u samotných lékařů.

Z výše uvedeného považuje ČSÚ za současné situace za nutné zdůraznit, že statistická hlášení o úmrtí Obyv 3-12, ze kterých jsou aktuálně sestavovány týdenní statistiky zemřelých (viz: https://www.czso.cz/csu/czso/obypz_cr), údaje o příčinách smrti vůbec neobsahují. A dále, že zdrojem dat o denních počtech úmrtí s Covid-19 zveřejňovaných denně Ministerstvem zdravotnictví není List o prohlídce zemřelého, ze kterého pak ČSÚ spolu s ÚZIS vytváří statistiku příčin smrti, ale Informační systém infekčních nemocí (ISIN).

2. Jakým způsobem se určuje, že se konkrétně jedná o chřipku?

Odpověď na tuto otázku je uvedena v odpovědi na otázku č. 1.

3. Jsou u zemřelých prováděny testy na identifikaci viru chřipky?

Odpověď na tuto otázku nespadá do kompetence ČSÚ. ČSÚ pracuje s údaji o příčinách smrti tak, jak je uvedl na Listu o prohlídce zemřelého lékař provádějící prohlídku zemřelého či lékař provádějící pitvu zemřelého. Lékař má uvést co nejpřesněji příčiny smrti, které k úmrtí přímo vedly a dále ty, které k úmrtí přispěly. Pokud jde o chřipku, tak Mezinárodní klasifikace příčin smrti, se kterou se ve statistice příčin smrti pracuje, na rozlišení chřipky podle (ne)identifikace viru počítá. Pro informace ohledně vykazování příčin smrti lékaři na Listu o prohlídce zemřelého doporučujeme se obracet na ÚZIS (e-mail: uzis@uzis.cz), do jehož gesce tato oblast spadá.

S pozdravem